

Kdo je kriv, da se ni ničesar storilo glede televažnih železnic (n. p. Sv. Lenart-Ptuj-Rogatec-Bretice ali Ormož-Ljutomer itd.)?

Prvaški poslanci so krivi, ker niso pustili dejelni zbor delati!

Kdo je kriv, da kmeti ne dobijo več brezobrestnih posojil za prenovljenje vinogradov?

Prvaški poslanci so krivi! Oni niso pustili o temu v dejelnem zboru sklepali!

Kdo je kriv, da se je vam nesrečnim kmetom, ki vam je toča ali suša vase v zela, vsako podporo odredil? Kdo je kriv, da ne dobiti nič, čeprav ste podpore kravno potrebni?

Prvaški poslanci so krivi, kajti oni so na češko komando preprečili, da bi vam dejelni zbor to podporo dovolil!

Kmetje! Obrnite vašim škodljivcem hrbet!

Dopisi.

Iz Čršnjevega pri Slov. Bistici. Gnusi se nam te, da smo zopet prisiljeni so braniti zoper našega eksklupnika Janeza Sušnik. Ta človek, kateri že dolgo časa po božji in državni postavi ali si nekam drugam, kakor v cerkev, še zmiraj ne miruje. Neprehenoma in hujše uganja budanje v napada ter trpični izmučene poštene farane. Ker se ljudstvo zmiraj, posebno pa v postrem času izogiblje njegove spovednice ter se deloma tlači k g. kaplanovi spovednici, deloma gredo ljudje v druge cerkve, zato to Sušnika tako jezi, da kar od jeze besni. Kdo bi se pa vendar njegovi spovednici bližal, kjer se drugo ne ališi kakor šuntarja itd.? Strogo zahteva, da mora vsak farzin prti k njegovim spovednicim, tega pa ne vidi, da ravno farških ljudi nikdar v domaci cerkvi pri spovedi zapasiti ni. Zahteva tudi, da ne smejo ljudje pri bolničih do zadnjega časa na spoved čakati, farški razmer pa celo nič ne vidi. Celo v zadnjem času je namreč nek farški stari hlapec prav močno zbolel, ter je župnik tako dolgo odlagal, da je bilo potem že komaj mogoče starega Martina s sv. oljem preskrbeti i. s. se je to storilo v umazani živinski štali. Stari Martin, kateri v farovžu 12 let kod zvest hlapec službo opravlja, ni bil v dolgi in teški bolezni vreden, da bi se mu bilo dalo v potičku kake sobe (katerih je 10 v farovžu) prostorček. Bres plahite in prave odjeje letal je zvesti siromak v mokri slami v razrušenem odru, dokler ga ni rešil župan ter ga odpeljal v bolnico. Celo župnikovi stenkarji so župnikovo brezmočnost obsojevali. Kakor ališati iznenjira starega Martina neka vest, ter se mu je bilo začelo bloditi in to tudi labko, ko je začel v nevarni bolesni neko pričevanje in prisego pri sodniji po receptu župnika premidjetavati. Bog ne plačuje vsako soboto, in prišle bodo tudi še neke babure in tercijalke na vrsto. Ta župnik je pač pravi usmiljeni samaritan; pretepel je že lastno staro mater do krvi, pretepel staro mater njegove Micike, pretepel kuharico z bičem in tudi druge ljudi, šuntal in puntal na vse strani, toževal pri sodnih poštene farane z lažnjivimi tožbami, prigojarjal opetovanje in prigovoril nedolžne farane k krivi prisegi ter jih spravil v velikanske zaprake, stem in drugim slabim postopanjem škodoval sv. veri, osramotil častiti duhovniški stan itd. In to človeče še zmiraj župnikuje, ter se še brez sramote predzrne ne svetem mestu poštene farane krivčno in z lažmi nesramno napadati. Če bi imel ta župnik še trobico poštenje in sramote, zlezel bi že bil v zadnji kotiček mišje luknike. Dan plačila ni daleč, le potapljenja, če ravno ta možicelj po svojih par podrepnikih širi vest, da je na Dunaju sproščen. Dolgo let je ta poštenovič s svojim sladkim jezikom in gibeljivimi odmi vodil sodnijo in pravico za nos, vendar se je prišlo njegovim lumperjariju na sled, — zvit je bil črež kožji rog, — pravica in resnica pa sta le zmagali, — čršnjevske fare pričakuje dan veselja, ker bo s klaverjem odhodom župnika J. Sušnika angelj pravice in mira pa zopet se nazaj v faro naselil!

Heče. Prejšnjo nedeljo zveder so gg. misijonarji odpotovali ter na našem kolodvoru čakali na vlak. Spremljal jih pa je sloviti naš kaplan

Krajnček. Isto nedeljo je pa bila truma mariborskih izletnikov tudi prišla k vlaku. Več jih bilo, ki so Krajnca spoznali že po njegovem rilčku, ter so takoj začeli demonstrirati, „Heil Krajnc“, „Pereat Krajnc“ itd. klicati. Krajnca je tole častenje tako globoko ganilo, da se je armožljivosti in obenem veselja poln potuhnil v skrit kotiček našega „warteals“. Ko so Mariborčani se odpeljali, bilo jih je čres 80, so odprli vsa okna viška ter Krajnca v slovo klicali prav jedernate, „Z bogom-klice.“ Da se je pri teh klicih tudi marmikatera bodela beseda vslila in slišala, temu je Krajnec popolnoma sam kriv; čemu ga imajo celo tuji in nefaranci tako iz dna srca radi? Je že taka. V Mariboru Krajneca namreč že pozna in čila vsak črevljarski učenec. Sicer ga pa tudi ondot dobro pozna po vsem svetu, zakaj, to pa itak vse vemo. Torej ta častitka na kolodvoru bi sama ob sebi ne bila nič kaj prehude važnosti in pomembljivosti (vsa je na ne) ako bi ne sprožila en drag „špiel“. Krajnca je moralta ta častitka vendar nekaj razčaliti; vse del se je in pisaril svojemu ljubljencu — „Slovenec“. Ljubljanski listi tudi kaj radi požirajo vsako laž in tako je nesramno jeznitovsko sestavljeni članek prišel na svetlo. Zvijal je članek resnico tako ostredno, da je med vrtstami čitati, kakor ko bi „boški in mariborski“ libralci in nemčurji pred cerkvijo in farovžom med cerkevnimi opravili demonstrirali, kriticili, pobijali in divjali. Sodnija tudi prebereta ta članek in takoj pošle žandarje na preiskavo. Pa kdo je o njej bil najbolj ospunjjen? To je bil g. dekan sam; kajti ničesar nič se ni zgodilo ondot hudega kakor ravno v Krajnčevi sobi, ko je te ostudne zaviječe pisaril „Slovenec.“ Da, pomembljivo in dovolj žalostno je, če Krajnec tuje i slave in po svoje božajo. Oh, ti žalostni klapati!

Velika Nedelja. Dragi mi „Štajerc!“ Izman Ti še nekaj naznaniti od Velike Nedelje osomore iz Lošnice, da nekoliko zopet omesači v ti številki, kakšna konci je bila pri nektorih ta podpora; namreč kako delajo tisti binarski kleriki, ki imajo že itak rumene knjige od hranilnicne vloge! Bil sem priča v Ormožu, ko so nam delili podporo, da je sain očen izdrži ta denar, ki ima le vralo škode po lanski toči, ker ima samo par redov goric, oče pa precejšno pomoci, ali oče ni dobil nič, ki skrbti za plačila in za vsakdanji živež, davek in krah kupiti je očetovo, sinovo pa peneze basati, pa nesti v hranilnico. Tako se mi je oče pritoževal pred par dnevi. To je pa zopet sad trdih klerikalnih olikanov Slovencev in nevhaležnost in nevoščnost, ki pa pri tih nikjer ne manjka. In to cete največ iz takih, ki so tak pravični kak tista očva, ki fribeta kole, ki nikoli ni zadosti sita.

Prvaško tolovajstvo.

(Iz Hrastnika.)

Mnogo zločinov, mnogo sramot se je že zgodilo v rudniškem kraju Hrastnika. Ne rečemo, da bi bilo ljudstvo samo bolj pokvarjeno, kakor drugod. Ali nekaj ljudi je, ki so se postili od prvaške gospode podvijati in posuroveti, da jim je zdaj vsak zločin dobro dočel, ako le koristi njih brezvestni politiki. Z lahkim srcem trdim: Prvaški so prava sramota za hranilniško ljudstvo in vse dejela občajuje revne a poštene knape, ki morsajo s temi prvaškimi divjaki skupaj živeti. ... Gotovo je, da je t. zv. „rokevajstvo“ glavni krivec te podvijane politike. Roševa kröma v Hrastniku je središče prvakov. Tam se zbirajo, tam se oprijanijo po dnevu in po noči, tam sklepajo svoje temne načrte, tam izvira vso divjatvo te bande. Kdo in kaj je Roš, tega ne bomo več poročali. Povedali smo že opetovanje vse njegove lumperjare in sramote ta človek nima nobene, ker se doslej ni opral. Ni se opral, vkljub temu, da smo mu očitali naravnost sramot. Ni se opral, vkljub temu, da mu je občinski zastop zapovedal, da to storiti, ker se ga mora drugače za defamiranega smatrati. Roš je ostal umazan. In ta človek je središče prvaške politike. Glavna odgovornost pada tedaj tudi na njega!

Preteklo nedeljo vrhil se je v Hrastniku (v staru rudniški restavraciji) shod nemškega „Schulvereina“. Shod je bil skoraj tajen in se

ni prav nič zanj agitiralo. Vkljub temu so prvaški nakupljani pretepači sklenili, da motijo zborovanje. Kajti na shod je imel priti naš urednik Karl Linhart, katerega Roš z njegovo bando ne more živega videti. Roševci sovražijo Linharta, ker je ta pogumno razkril vse umazanosti in podlosti, ki so se godile začasa pašalika Roša v trboveljski občini. In tako so hranilniški prvaški sklenili, da se maščujejo nad Linhartom. Sami se pa tegi niso opali, kajti posledni knapi brez razlike politične stranke tej bandi ne grejo na lim. Zato so prosili trboveljske hujšače na pomod. In res, prišlo je okoli 30 nečemljenih „sokolov“ iz Trbovelja, ki so takoj po dohodu pričeli tuliti in razgrajati s petjem, kakor: „Črna zemlja naj pogrezne vsega nemčurja“ itd. Vrnil se je pa vkljub rdečarjančniki shod. „Sokolki“ so med tem časom pili pri Rošu, ne vemo, ali na svoj račun, ali pa zastonj; mislimo, da zadnje valja, kajti od gratis-pijančevanja so dobili „ajmohtarji“ svoje ime. Nekateri teh tičkov so pa po zaviti pijači pričeli besneti. Prišli so celo pred vrata dvorana, kjer se je vrnil shod in se jih je moral tam pognati. Že iz tega je razvidno, da so imeli „sokoli“ edino namen, izviti in skandal delati. Ali postal je ne hujšel? Ko se jo naredila noč, napadli so „sokoli“ več mirnih nemških mladeničev. Tako so napadli z dolgimi nožmi g. knjigovodjo Hermanno Stadlbauer, ki se je komaj redil. Eden „sokolov“ je namreč z dolgin nožem nanj skočil in zavil: „Primojdus, 6 let sem sedel, pa če jih prav še 6 let sedim, ubiti te moram.“ K sreči so skočili drugi vmes. Neki slovenski rudar je bil tako razburjen nad tem zločinom, da je vzel poleno in pridel po „sokolih“ udrihati, da je kar pokato. Pred tem korajnim knapom so „sokoli“ bili kot zajci ... Vsi so zdaj vendar misili, da bodo mir, nacisti ker so vsi orožniki patrulirali. Ali vsake pol ure se je čelo streljanje in revolverjev, to pa vedno v bližini Roševe gostilne. Čisto gotovo je torej, da so prvaški divjaki hoteli na kočitvi naprednjake z revolverji. Urnebnik Linhart hotel se je ponocib ob 1. uru iz Hrastnika odpoljati. V spremstvu okroglo 30 oseb se je hotel v rozo po rudniški železnicni na hranilniški kolodvor odpeljati. Medtem pa so prvaški divjaki pri mostu navzali stèle za železniški prehod. Ko bi se to slučajno pravčeno ne opazilo, padel bi voz gotovo v propad in vsih 30 oseb bi bilo mrtvih. To je tako velikanski zločin, da so celo orožniki nad to podvijanostjo čudili. Šli so tudi k Rošu vprašati. Ali ta je imel beje predzno čelo, da je dolžil Nemce, da so to zalači storili. Medtem pa so morda tolovjali v njegovi krčmi popivali.

In tega vsega je razvidno, kako dačel je prišla prvaška zagrižena banda v Hrastniku. Med tolovaje in morile se ti ljudje z račili ... Radovedni smo, kaj bodo oblast storila. Radovedni smo, ali bodo poklicani činitelji storilci dobili. Ako se res hoče, potem se bodo lopev gotovo dobilo. Ako bi se jih pa tudi to pot ne dobilo, govorili bodoemo drugo besedo ...

S tem končamo poročilo! Orožniki so storili svojo dolžnost, to moramo priznati. Drugače bi se gotovo surovost prvaških divjakov še bujje izkazala. Ako pa misli Roševa banda, da se bodo kdo takih nasiliev ustradali, potem se grozivo moti. Časi so minuli, ko je Roš županoval in ko so Uršiči mu pri temu pomagali ... Mi bodo morali v Hrastnik pričati, to je gotovo in te pravice nam ne bodojo nobeni tolovaji vse!

Na svetjenje torej!

Novice.

Cerkveno premoženje na Avstrijskem. Pred nekaj dni je pokazal profesor Wahrund v Innsbrucku na velikansko naraščanje premoženja katoliške cerkve v Avstriji. Pri temu se ni mogel osirati na zadnjih 15 let, ker se o njih še nima natravnih podatkov. Skupno cerkveno premoženje se je povečalo od leta 1835 do 1880 za 241 milijone, 103 tisoč goldinarjev (torej za skoraj pol milijona kron); od l. 1880 do l. 1900, torej v 20. letih, za 222 milijone, 584 tisoč kron. Leta 1900 znašala je skupna sveta

več kot 813 milijonov krov. Dandanes ima torej cerkev več kot tisoč milijonov krov premoženja. Seveda so to le številke, ki jih cerkev sama izkazuje. Profesor Wahrnund pa ceni cerkveno premoženje na 4 tisoč milijonov krov. Vključ temu velikanskemu premoženju dobila je cerkev do leta 1901 okroglo 228 milijonov krov državne podpore. Skupnih cerkvenih dohodkov leta 1900 je bilo več kot 60% milijonov; skupnih izdatkov pa le 35% milijonov; torej je ostalo cerkvim v enem letu več kot 25 milijonov krov. Štolnina in zbirka pa še vedno nista odpravljeni! Oj ti pravičnost!

Keliko vina se je pridelalo po celotni svetu l. 1909? Francoska je pridelala 63 milijonov hl, Italija 41, Avstrija 45, Portugalska 31, Rusija 24, Čilska 23, Grška 22 Ogrska 192, Nemčija 19, Rumunjska 17, Turčija 15, Zedinjene države 15, Bulgarska 12, Argentina 1, Švica 1, Srbija 0,65 razne države 1. Skupaj torej okroglo 130 milijonov hektolitrov.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Vbogljedivo! Z neverjetno brezvrednostjo se prvaški listi in voditelji nortenijo iz bednega slovenskega ljudstva. Ravnod sedaj se to posebno dobro opazuje. Ravnod sedaj se vidi, da se gre prvakom edino za doseg njih bolj ali manj veleizdajniških in protivstrijekih ciljev. Cesar je imel gotovo popolnoma prav, ko je rekel, da je ta prvaška politika velikanski skandal. In ne samo skandal, temveč naravnost greh in zločin je ta politika . . . Prosim: ali je to res „narodno“ in „slovensko“, ako se peha vbogljedivo v vedno večjo gospodarsko bedo? Kdor je v resnicici „naroden“ — mislimo namreč v dohrem zmislu te besede! — ta bodo tudi za ljudstvo delal. Ali to, kar oganjajo prvaki, govoriti ni za ljudstvo, ni „narodno“! Ljudstvu se ne pomaga s praznimi besedami! Dokler ljudstvo ne bodo mogli od kamenja svoje lačne želodec uasičiti, toliko časa se tudi poživlja na vse lepe besede, prarne fraze in hinsavsko obljube. Ljudstvo mora jesti in piti in stanovati in se oblačiti, to je gotovo. Zato pa hode ljudstvo tudi v resnicici „naroden“ politike, namerake tako, ki bodo ljudstva samemu boljšo gospodarsko bodočnost omogocila! Tega pa prvaki ne morejo in nemarajo storiti. Kajti v svojem arcu so prvaki le nasprotniki ljudstva. Prvaški mogotci so vedenoma izsesali slovenskega ljudstva. Od krv in močega tega ljudstva so postal debeli in siti . . . Med slovenskimi prvaki in slovenskim ljudstvom je tista spalka, takor med debelimi in siti! Toliko smo hoteli še enkrat povedati. Kajti ravnod sedaj se kaže vse tretarska natura prvakov. S svojo nešrečno politiko so prvaki v deželnem zboru prepričili slebeno gospodarsko delovanje. S tem pa so kmetskemu ljudstvu odjedli vse podporo, prepričeli obravnavo velevažnih železnic, ostavili regulacijo Drave in Pesnice, odsveteli deželi 8 milijonov krov, itd. itd. Vrata, ali je to „narodno“, ako se ljudstvo na tak način v beraščto žene? Ali je to „slovensko“, ako se ljudstvo zadudi grtijev, kruha iz ust istraži?

Ne, — prvaki so „kristjani“ na svojem dolgem jeniku, „narodnjaki“ pa le v lastni svoj žep!

Za regulacijo Drave. Občinski svet mesta Ptuj imel je 22. t. m. posebno izredno sejo, na kateri je sprejel sledočo važno rezolucijo: — „Občinski svet vidi v ostavljenju dela ob Dravi, ki ga je povzročilo ministerstvo za javna dela, težko oškodovanje prebivalstva. Skozi desetletja že so se izvrševala ob Dravi varnostna in regulačna dela; k troškami so prispevali poleg države in dežele štajerske tudi še okraji, torej posredno tudi mesto Ptuj. Da se sedaj gradbeno vodstvo zapusti in gradbe, ki so se z velikimi štrvami uresničile, zopet uniči, to bi bil gospodarski položaj, katerega se ne more dovolj ojstro oboditi in proti kateremu se prvaki občinski zastop odločno v bran postavi. Velika zemljišča ob bregu Drave so last prvajkih meščanov, ki ne zaslužito, da se jim odtegne javno pomoč in da morajo brez pomoči gledati, kako požre voda njih zemljo. Mesto Ptuj čaka že leta sem na velepotrebljeno regulacijo. Neurejena Drava je v zdravstvenem oziru nevarnost in tudi ne pusti rabo od mesta zgrajenega prostora za floje. Občinski zastop obsoja najostrejše nastopanje slovenskih poslancev v deželnem zboru; kajti ti so s svojo brezvestno obstrukcijo krivi, da se je ravnod, trpeče ljudstvo dravsko dolino oslepilo za njegovo upanje, za gospodarsko okrepanje po dravski regulaciji. Občinski zastop pa istraži trdnno pričakovanje, da bode vlada sklep ostavljene regulacije razveljavila in vsaj do delazmočnosti deželnega zborna regulacijo v dosedanjem obsegu nadaljevala.“ — Tako je sklenil mestni zastop. Ljudstvo je na njegovih strani!

Kranjski fensi trgovci so v Kapeli na Požaru Schmittovo posestvo z lepim gozdom za 30.000 K nakupili. Čeprav se, da pride še 20 tešarjev, ki bodoje mladi gozd podrti in les na lici mesta obdelati. Oj ti zaspana oblast, ali res ne vidiš, kako uničuje kranjska dobičačljnost gospodarsko bodočnost naše domovine?

Hojskanje proti zasebnemu zetičku. Zadnje čase sem pridelal so narodniki listi brezobzirno gonijo proti nadučitelju Zmeresčegu na nemški ſoli v Storch. Laž, obrokovanje, podlost, zavijanje, vse to so bila sredstva, s katerimi so prvaki proti temu nadučitelju nastopali. Vse to pa zato, ker je g. Zmeresčeg ſolevoda nemške ſole . . . Najpodlejši list je bil seveda list „preklivov“ in „častnih izjav“, „Narodni dnevnik“. M. dr. se je g. nadučitelju tudi nakrat očitalo, da je slovenske ſolarje našlište pretepal v telesno poškodoval. V pisarni nekega prvaškega advokata v Celju so zločili proti nadučitelju sodajško nazamnilo in tako je prisko reš do razprave. Prvaški hujakajoči so pač misili, da bode g. Zmeresčeg na vinice obsojen. Pa so se grozovito osmodili. Pred sodnijo se je namreč dokazalo, da je g. nadučitelji popolnoma nedolžen in je bil tudi oproščen. Sramota laži in obrekovanja poštenega učitelja pa pada na prvaške zagržene hujakade!

Našim cenjenim čitaljem primamamo sliko dunajskega župana dr. Kari Luegerja na smrtni postelji. O temu pokojniku smo že zadnjie obširnejše govorili. Slika medita kaže prav dobro značilne poteze. Pogreb dr. Luegerja je bil naravnost veličasten. Nad en milijon ljudstva se ga je udeležilo in tudi sivočasi naš vladar izkazal je dr. Luegerju zadnjo čast. Ravnotako člani cesarske družine, ministri itd. Na Dunaju postavilo se mu bode specimini in se bode tudi več cest po Luegerju imenovalo. Vse časopisne se je bavilo z njegovo smrtno za ocenilo njegovo življenje.

Pesedice posojilnic in konzumov. Že v zadnji številki smo poročali, da si je počakal fajmošter Černko v Vuhredu z britvijo vrat prerezati. K sreči so ga še redili, — ali s tem se ne da žalostne vzroke tega dejstva prikriti . . . Kakor znano, pričeli so fajki prvaki pred nekaj leti po naših pokrajinal ustanovljati svoja konzuma društva in pozneje svoje posojilnice, s katerimi so hoteli zlasti vse napredne trgovce in obrtnike uničiti. Naš list je takoj v začetku tega gibanja svaril in svaril. Lahko rečemo, da je vsak zadovoljen, kdor je takrat naša svarila poslušal. Kajti danes so že vse fajki konzumi propadli, danes se je vse uresničilo, kar smo mi naprednjaki takrat prorekli. — stotero kmetov pa, ki nas takrat niso hoteli vlogati, izgubili so svoje krvavo zaslужene denarje in so romali zaradi svoje lahkočvernosti v ječo . . . Vsak greh pa se sam na sebi maščuje! Ta beseda je resnična in nikdo je ne more zatajiti. Poskušeni samomor fajmošter Černko nam je zato zopet novi dokaz. Z ozirom na to se namreč listu „Marb. Z.“ slediče piše: „Naš fajmošter se je hotel zaradi zadeve s (prvaško) posojilnico v Marenbergu življene vzet. Pri njemu je namreč neki tovarš bival na obisku; ta mu je povedal, da zamora Černko kot posojilnični načelnik lahko vse svoje vloge izgubi in tudi še v ječo priti. To je fajmošter Černko tako razburilo, da je zveder britev vzel in si hotel vrat prerezati. Umrl bi gotovo, ko bi ne slišal njegov tovarši ihostenje in bi ne počkal zdravnika. Tako se maščuje vse slabu na svetu! Ko se je svoj čas konzuma društva proti naprednjakom uresničilo, bili so hujakajoči kaplani vedno na nogah, hodili po shodih, provali tam na nekrščanski način napredne trgovce. Prvaški kmetje v marenberškem okraju bodojo kmalu plačali učni denar zato, da so člani posojilnice. Vse to opozarjam, da naj prav globoko v tajnosti posojilnice pogledajo. Preprčajo se naj tudi, zakaj je posojilnica doktorja Somreka na 60.000 K zavarovala in zakaj je značilnost vrednosti od 60.000 na 30.000 K povzročila ter premije zato plačala. Dr. Somrek je v Celnici hišini posestnik na imenju sestre, — fajmošter Jurij Žmavc pa je umrl na hitri jetki. Fajmošter Černko ci je hotel življene vzet in se bojni za svoje prihranke, — to je pač božje plačilo za nesrečno hujskanje ljudi, ki ga delajo lavantinski duhovniki po spodnjem Štajerskem . . . Tako piše omenjeni list. Mi pa prizidimo tem besedam in pravimo: Stotero resnih kmetov je plačalo za politiku po popol. Kar smo mi v „Stajercu“ pred 10. leti pravili, to se je danes že večidel uresničilo! Prvaški konzumi so propadli in — prvaške posojilnice jim bodojo sledile! Bog nam ve prav dobro, kam da udari . . . Pritel boste čas, ko bodo izmaganzo ljudstvo svoje zasmehovalce in prvaške izkoristevalce pognalo in delalo!

Letni in živinski sejem na Štajerskem.

Sojni brez vrednic so letni in kramarski sejem; sejni, znamenini s zvezdico (* so Štajerski sejem, sejni s dvema vrednicama **) in posamezno letno in življe sejem.

Dne 26. marca na Svetini**, okr. Celje; v Brečih (svinjski sejem); na Bilejškem**, okr. Brežice. Dne 20. marca v Potplatu**, okr. Rogatec; v Ljutomeru**; v Ormožu (svinjski sejem); na Ptajški gori**, okr. Ptuj; v Podčetrtek**, okr. Kosje; v Soštanju**. Dne 30. marca v Framu**, okr. Maribor; na Ptaju (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kosje. Dne 31. marca na Bregu pri Ptaju (svinjski sejem); v Novi cerkvi pri Celju**; v Gradcu*. Dne 1. aprila na Spodnji Polškavi (svinjski sejem), okr. Slovenska Bistrica; v Gradcu (sejem z mlado živilo). Dne 2. aprila v Dobju*, okr. Kosje; v Brečih (svinjski sejem). Dne 5. aprila pri Sv. Pavlu pri Preboldu*, okr. Celje; v Vojsku*, okr. Celje; v Celju*; v Ormožu (svinjski sejem); v Rogatcu**; v Radgoni**. Dne 6. aprila na Vranskem**; na Malih Rodnah**, okr. Rogatec; na Ptaju (sejem z konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem z ščetinarji), okr. Kosje; v Lutah (sejem z drobico), okr. Arvež. Dne 7. aprila na Bregu pri Ptaju (svinjski sejem). Dne 9. aprila v Brečih (svinjski sejem).

Bürgermeister Dr. Lueger auf dem Sterbebette.

Štajersko vino. Piše se nam: Da se doseže večjo oddajo štajerskih sadnih in trsnih vin, priredi zveza kmetijskih zadrug na Štajerskem (Gradec, Franzensplatz 2) v času od 3. do inkl. 10. aprila t. l. v suterenu velike tržne dvorane (Grosamarkthalle, Viktualienabteilung) na Dunaju, III. okraj, Hauptstrasse, vinsko poskušanje. Oddaja se bode proti znamkanam po 10 in 20 vinarjev garantirano naturna, pristina, štajerska sadna in trsa vina iz dodelne vzorne kleti preje omenjenega društva.

V mrtvašnici v Mariboru so zamenjali nekemu mrljču pomotoma obleko in jo oblekli drugemu. Sorodniki so to izpoznali. Prizadeti so nad to pomoto budo razburjeni.

Ukračel je nekdo fantu Jos. Landler v Sl. Bistrici kolo (Freilauf, firma Mittler) v vrednosti 100 kron.

Zaprli so v Mariboru vložilca Ferd. Bergman, ki ima mnogo greha na vesti.

Ustrelil se je v Mariboru 66 letni ključar Dominik Lojsek. Bil je takoj mrtev. Vzrok samomora je neznan. Lojsek je bil vdovec.

Iz vode potegnili so mrljča 18-letne T. Fresch, ki je 6. svetanja v Mariboru v Dravo skočila.

Ustrelil se je v Ptiju pionir Anton Turk. Vzrok samomora je išakati v tem, da ni imel vesela do vojaškega življenja. Turk je že v Ljubljani poskusil samomor; skočil je v vodo, a res ga je takrat feldwebel Kossi. Zdaj je pa našel smrt.

Tat Julija Volinskij iz Ptuja je v Gradcu več stvari ukradla in potem v Maribor zbedala. Tam so jo pa dobili in zaprli.

Veliki požar. 15. t. m. ponoči nastal je v Verkovcih pri sv. Jurju na Ščavnici ogenj. Požar je uničil 11 poslopij. Baje so našli pismo, v katerem se grozi vasi, da se bode vse začgal. Že pred 2 mesecema sta pogoreli tam dve hiši. — Isteča dne pogorel je v bližini Kapel večji mlin.

Kolo (Puchrad, črno emajlirano, Glocken-deckel z jelenom, cykrometer) so našli pri 19-letnemu Frideriku Fekonja iz mariborske okolice, ki je že predkazovan. Sumi se, da je Fekonja kolo ukračel. Kolo je pri mestni policiji v Ptaju ogledali.

Krania sta v kompaniji blapca Rajha iz sv. Tomaža in Matiašiča iz sv. Antona. Kradla sta pri mariborskem trgovcu Šito in mu ga petem zopet nazaj predala. Zdaj so ju zasečili.

Iz Koroškega.

Prevalje. Piše se nam: Nam dobro znani črnuški šnopsarji so značili v šnopsarski gostilni novi šmir za list „Mir.“ Ta šmir je silno rod, vendar za „Šmire“ in za Grafenauerjev kožji voz dober. V zadnjem „Miran“ delijo črnuhi prav po šnopsarski maniri debelo lat in ne vejo, kaj bi pogruntali, da bi spravili falotsarico neresnico med ljudstvo. Stuhali so pri šnopusu neresnico, da bode uravnali župan tok Meže za tri sto kron. Znano je name pa in res je, da so prišli posestniki iz Dobje vasi Tomaš, Kaiser, Sonjak, Radel in drugi in prosili župana, da se nekaj napravi proti Meži, da voda ne pošre čer noč vsa posestva. Opozorjal je pa župan proslise, naj se podajo k Grafenauerju. Odgovorili so: Prosim, z orglarjem ni nič! In niso hoteli oditi do tege časa, da je župan objubil storiti potrebne korake. Prepričali smo se, da je napravljen župan nujni predlog na dodelni odbor, in dodelni odbor je na prošnjo župana sklenil 3000 kron podpore, da se napravi potrebno. Dodelni odbor se je sam prepričal, v kaki nevarnosti so ti vlogi baltičarji spodnje Dobje vasi. Prišli so iz Celovca gospodi računati, koliko bo stalo to delo in prišli so do zaključka, da bo značalo to delo okoli 4000 kron. Dodelni odbor je potem še daljne podpore en tisoč, torej skupaj 4000 kron dovolil. Prisrčno hvalo mu! Črnuhom to pa ni povoljno; ta banda bi rada videla, da bi požrla voda vse. Posestniki, viditi jih, kaj nam želijo? Nič druzega, kakor škodo in revčino! Vemo tudi, da je pri zadnjem zboru trusil orglar takojšnjem posestnikom pesek v oči, to pa s tem, da je reklo, 85% ima denarja za regulacijo Meže, in samo 15% morajo dati posestniki in Meža bode uravnana. S takimi smrdljivimi lažmi se upajo pravki stopiti med ljudstvo; druga gega bi bilo sram neresnico povedati. Grafenauer je bil tudi navzoč pri zadnji komisiji in

ališal je tudi kakor mi, ako ni imel mialni na celovški kolodvor, da je reklo vladni zastopnik: ministerstvo zahteva nove plane, po starih se ne more Meža regulirati! Te besede vladnega zastopnika šnopsarski faloti zavijojo! Vočimo tem črnomičom, da regulirajo v gostilni svoje šnopsarske buče . . .

Glinjanec. Do zdaj smo imeli tri mešnarje. Eden je kakor v vsaki župniji cerkveni in spada s sinom vred k črnubom. Od kovačkega mešnarja pričakujemo, da se bode pred vsako volitvo „umil“, kajti črne volilice mi naprednjaki ne potrebujemo. Tretji mešnar naj vendar tudi beli glas v volilni klobuk spusti, to se spodobi zaradi njegove gospa, ki je hčerka naprednjih staršev. Naša farna cerkev je menda že premajhna za prvaške kristjane. Zato so jo ti in „črneg morja“ odpilili in si v gmajni dragoceni prvaški tempelj posidali. V tej cerkvi se ne bo žbralo, ampak le proklinalo, zmirjalo, jedlo, pilo, plešalo, sokolarilo, piškere ljubilo in bog ve kaj še vse vganjalo. Kot „duhovniki“ bodo nastopili dohtari prvaške vere in modričani arbake filozofije. Sinča prvaškega mešnarja je bila milostljivo oddana „velikemu“ Janezu. Dobro došel, četrти prvaški „mešnar“!

Cez stopnice padla je delavka Rabl v sv. Petra pri Celovcu. Obledala je težko ranjena.

Pogorela je žaga v misaraku delavca g. Maier v Oberdrasburgu. Istotako je pogorela vodna žaga g. Dekleva v Buje. Počiga sumnijo nekega že opetovanja predkazovanega delavca.

Lepi fantek. V Beljaku je policija vjela in zaprla vložilca Seidla, ki je bil svoy čas iz jedo ušel. Potem je že vlomlil in kradel. Seidl je 30 let star, bul je pa že več kot 10 let v jedi.

Vlom. V konzumno zadrugo v Solbachu pri Beljaku so tatovi vložili in ukradli 150 K. Istotako se je vlonilo v vilo g. Wöss v Beljaku; tatovi so vzeli 85 K denarja seboj.

Nakup piemskih kobil. Iz Grafensteinja se poroča: Vojaka oblast kupi takaj due 12. aprila ob 8. uri ajutraj po asentni komisiji 10 piemskih kobil od 3½ do 7 let in najmanjšo veikosti 161 cm. Kapnje se le od konjerejov in so traci izklicenci. Živahn se postavijo lastnikom v lastno rabo. Nakupna cena znača 700 K; posebno fine kobile pa zamorejo i premijo v znoaku 100 K dobiti.

Povedenj. Poroda se, da so pokrajine ob Vrbškem jezeru do Weidmansdorfa preplavljene. V kletih je voda do 30 cm. visoka.

Na želcišči pregi pri Rikarivasi se je okroglo 15 m brega podrio. Druge neatreče hvala Bogu ni bilo.

Po svetu.

Otroški mrljči. V Madridu so naparali otroškega mrljča. Ko so hoteli trugo odnesli, nastali so pokrov na tleh, mrljča pa poleg krst. Otrok je bil le naveden do mrtve in je trugo odpril, potem pa iz slabosti umrl!

Grozni ljubimlec. V Candideu na Španškem je prišel neki fant k nervesti svoji ljubici; zaigral je bombu in objet deciele. Obadva sta bila v kosce razrugana in tudi hida je deloma skupaj pada.

Raski policijai — mrljči. Pred letom so našli Rusa Tarankorskoga v Rimu umorjenega. Zdaj se je dozalo, da so ga umorili — ruski tajni policijai.

Velika nešreča. V bližini Green-Montains (Am.) padel je osebni vlak iz brega. 33 oseb je bilo takoj mrtvih 31 pa težko ranjenih.

Na morju. Na japonskem obrežju dinjal je velikanski vmar. Več kot 50 bark z nad 800 ribidi se je pokopilo.

Iz tira skočil je osebni vlak pri Badimpelti. Ena žena bila je tak j mrtva, več oseb pa ranjenih

Gospodarske.

Gnojimo pašnike! Kakor se ne smemo zadovoljiti pri razni pojavljanosti s tem, kar nam narava sama daje, tako moramo skrbeti za to, da izdelimo tudi iz pašnikov kolikor le mogoče veliko. Poslednje pa dosežemo le, če tudi pašnike pravilno oskrbujemo z ostroma gnojimo. Kakšna in koliko umetno gnojiti t. j. kalijevnatih in fosfornatih in v posebnih slučajih tudi dušičnatih naj se radi za gnojenje pašnikov, je dokazal na lastnih pašnikov prof. dr. Falke na Lipskem. Pašnik, ki je meril 8 orajov, je dejal prej tako malo trave, da je bilo možno redukti le 4–5 let. Pašnik je bil sicer močno prekrasten z mahom in pon plevela. Pričeli so pa pašnike gnojiti in ga gnojili štiri leta zaporedoma vsako leto in sicer so raztrzli vsakrat ne vsak oral površine po 470 kg kačjina, 550 Tomaljev žlindre in 60 kg črščega solitra. V prvih treh mesecih pada se je lahko paslo na istem pašniku 14 krav, vrha tega je bilo pozne trave še za drugih 6 glav. S tem poskusom se je toraj dosegalo, da se mora pognojiti pašnike na pr. ne le z

gnojnicu ampak tudi s kalijevnatimi gnojili. O tej priliki opozarjam toraj na to, da mialni vaskdo zelo naprejno, tako meni, da je dovoj, če gooji travnike in pašnike samo z gnojico in Tomaljev žlindrom, da pa kalijevnati gnojiti ni treba. Kdor to mialni ali celo trdi, je slabo in napredno poučen, kajti gnojiti se mora na vsak način obenem tudi s kalijevnatimi gnojili.

Vrednost raznovrstnega lesa za kurjave. Najboljši za kurjavo je po vrsti bukov, gabrov, javorjev, brezov, akacijev in les smolnatega borovca; za tem sledi: brestov, nekoliko smolnate borovcev, mecesov, smrekov in jelov les; najslabši je lipov, jeljev, topolov in vrbov les.

Da vrdeč znamenjava, porabiš v to svrhu labiko vsako ojnjato barvo, vendar je boljše, če rabиш za to tušel (Kieseruss) in ga zmešaš dobro s povlako ali finčetom. Če rabиш barvo, moraš pokatati, da se barva posuši. Ako pa ne moreš dolgo čakati, da bi se barva posušila, zlij med sijo nekoliko trpentina. Takšna barva se namreč hitro posuši.

Marsikateri ke rabi v kratkem članku solitar, zato naj paži, da kupi prsten solitar. Čilkemu solitu primičajo včasih brezvestni prekupci kuhanjsko sol, kajti ali kakšno drugo manj vredno sol, katere se ne dajo razločevati s prostim očesom. Da doščeta, ali je članski solitar pristen ali ne, deni nekoliko solita na kakovinski plodči in drži nad žravico. Ko se je segrela, se članski solitar, aka je pristen, v petih minutah raztopi in mimo zgori. Ako mu je bila primeljana kuhanjska ali katera druga sol, začne solistar takoj pokati, kakor hitro se je segrel.

Menjam krompirja za soltar. Ako se rabi za same skorje ved let ena in ista vrsta krompirja se ista vrke. Nekatere vrste se zvrijo poprej in sicer še v drugem letu, druge pa šele po treh ali več letih in sicer klib pravilnemu oskrbovanju in gnojenju.

Kako velikle mraznje biti jame na najnjeni sedišči dreves? V dobrini je globoki zemljišči, ki treba skopati 75 cm do 1 m globoko in 1 m 50 cm. do 1 m cm široke jame. V slabih zemljiščih 1 m do 1 m 50 cm. globoko in 1 m 75 cm do 2 m široke. Čim slabija je zemlja, tem globokejše in širše morejo biti jame.

Mladina purjam naj se daje spodetki beli krab, zmočen v mleku, surove jajce, melčana med kuhin in zmetka krompir in na drobo razsekano meso. Daje naj se jem tudi sladka skuta. Ker se mlade pure ne smejno zmotiti, zato naj se jem daje piti iz plitve posode, v katero se polodi na kredo primerna valik plodčat kamen, da pure ne stopijo v vodo.

Ge gre od geveda trdo blato ali je govedo zapedeno, kakor navadno pravimo, deni odraslema, ko ga zapajajo, v vodo ¼, kg glasbenjeve soli. Ne napajaj pa brejih živali s tako vodo, ker posmav je živo!

(Prim. Goop.)

Telegram.

aleme, 24. marca. Danes je umrl takaj vrli napredni posestnik Johann Wissenjak, član okrajnega zastopa ptujskega itd. Več prihodnju. Boditi mu zemljica lahka!

Hausmerreidi so kromični, od časa do časa močnejše se pojavljajoči bolezniški pojavi in so posledica zastajanja krv v vsej slabega odvajanja.

— Polovico do celega kozarca naravnne Franc Jožef-ove grenčice, ravčite vsak dan na teče, povzroči v mnogih slučajih popolno ozdravljenje, vedno pa zboljšanje. Zdravniško izvrstno preročeno. — Staro preizkušena Franc Jožef-ova grenčica se prodaja v lekarnah, drogerijah in prodajalnah rudnickih voda.

Loterijske številke.

iradeč, dne 19. marca : 64. 90 41 66 65
črtn, dne 12. marca : 56. 82. 55. 3 76.

Singer Co davalni stroji so sredstvo znani kot izborni indeksi, katerih kakovost ne očišča nobena konkurenca. Na njih se dajo vse izdeliva dela izdelati. Delujejo se s štirimi le v lastnih singervih produkcijah, ki se nahajajo v vseh mestih.

Išče se za večjega gorskega posestnika treznega, popolnoma

zanesljivega moža zmožnega obh. deželnih jezikov, ki bi imel poleg nadzirovanja tudi manjša dela opravljati in ki se popolnoma razume na kmetijsko ter gozdarsko gospodarstvo. Ponudbe z referencami in zahtevo plačila pod **„Treu und verlässlich,“** poste restante Ljubljana.